

> Bufa tramuntanada a les biblioteques

Bibliotecària

tribuna

La Comissió Europea ha obert un expedient a l'Estat espanyol per l'obligada remuneració a què tenen dret els autors en concepte de préstec públic, del préstec que es fa a les biblioteques universitàries, públiques o escolars

01/03/2004

[M. CARME RENEDO I PUIG.](#)

La Comissió Europea ha obert expedient a l'Estat espanyol per l'incompliment de la directiva europea 2001/29/CE sobre protecció dels drets d'autor. Aquesta directiva, en teoria, busca l'equilibri entre la protecció dels drets dels autors (àmbit de la propietat privada) i el principi d'interès general (àmbit públic). A la pràctica, té en primer lloc un interès mercantil, d'harmonització del mercat interior; és en segon lloc que s'ocupa dels drets inherents a la propietat intel·lectual (morals o econòmics) i només en tercer lloc preveu algunes excepcions o limitacions «en interès general per a fins educatius i docents».

L'expedient obert fa referència a l'obligada remuneració a què tenen dret els autors en concepte de préstec públic, del préstec que es fa a les biblioteques tant si són universitàries com públiques o escolars... La directiva preveu, tanmateix, que els estats membres puguin eximir determinades categories d'establiments del pagament d'una remuneració als autors pel préstec de les seves obres. Avui uns quinze països tenen regulats sistemes de remuneració als autors pels drets de préstec, calculant-la sobre el nombre d'exemplars que hi ha a les biblioteques o bé a partir de mostres sobre dades reals de préstecs. En tots els casos són les diferents administracions les que fan front a la despesa, mai l'usuari. I les regulacions també difereixen en quines són les biblioteques que cotitzen (totes, només les públiques, les públiques i les escolars...). A l'Estat espanyol, mentre no es resolgui el tema de les excepcions -retard que ha provocat l'expedient-, el tema es regeix per la llei de la propietat intel·lectual. Aquesta llei contempla l'excepcionalitat d'arxius, biblioteques i museus si són de titularitat pública o d'institucions docents integrades en el sistema educatiu espanyol. Diagnosticava ben encertadament Miquel Desclot que Espanya és un país que ha perdut, no fa pas gaire, la saviesa de la transmissió oral però que no l'ha substituïda per la generalització de la cultura escrita. D'aquí que els índexs de lectura a l'Estat espanyol siguin dels més baixos de tot Europa. La situació a Catalunya no convida al cofoisme tot i millorar força la mitjana espanyola. I Desclot alertava que era responsabilitat de tots modificar aquesta situació.

L'índex de lectura hauria de ser tan o més preocupant que els índexs de l'atur o el del creixement econòmic. Atribuïa als escriptors un paper rellevant, el de contribuir al canvi necessari amb aportacions literàries de qualitat i també denunciant i combatent les mancances culturals de la societat. Avui la pressió d'entitats com CEDRO pot fer que l'Estat espanyol no mantingui l'exempció de les biblioteques a l'hora d'adaptar la directiva europea. Si això es produeix, coneguda i tastada la sensibilitat de l'administració central en àmbits culturals, sembla poc probable que aquesta assumeixi la despesa. És força més probable que o bé la faci

Nosaltres.Com

- Webs
- Dossiers
- Notícies anteriors de VilaWe
- Notícies d'Europa Press

- Yahoo!
- Altavista
- Altavista en català
- Google

[Més serveis:](#) cercador de correu d'alta la teva web, novetats, dos:

repercutir en els usuaris o bé retalli els encara migrats pressupostos destinats a biblioteques. No hauríem de defugir el debat sobre aquest tema. Pot ser una bona oportunitat per a les administracions i per a la professió d'explicar com s'incentiva la lectura, com es promocionen els autors, com es conserva patrimonialment la seva obra per a la posteritat i el cost de tot plegat. Potser la mateixa missió dels serveis bibliotecaris pot ser la torna del pagament del deute envers els autors. La tradició bibliotecària del nostre país, segurament i sobretot aquests darrers anys, ha contribuït a la millora dels índexs de lectura. No tenim encara la infraestructura bibliotecària que un país europeu necessita, però estem en camí d'aconseguir-la. Una mesura d'aquest tipus pots suposar un fre en el desenvolupament i en l'impacte social que estan aconseguint aquests equipaments. A la llarga, com ho demostra l'experiència dels països avançats, sense un bon sistema de lectura pública difícilment es formen bons lectors i difícilment es compren llibres. Difícilment i desigualment. Si tenim els autors de qualitat que demana Desclot, si tenim editorials serioses fent apostes per a la producció del país i amb encertades línies de traducció, si tenim garantits els sistemes de distribució i venda i repartits compensadorament pel territori, bones llibreries; si a casa i a l'escola es treballa per formar lectors i tenim un sistema de lectura pública de categoria, és possible albirar un canvi en la situació. És per això que els bibliotecaris estan reclamant que l'Estat es pronunciï per l'exempció de les biblioteques de titularitat pública de la remuneració per préstec. És per això que els bibliotecaris estan començant a rebre el suport dels llibreters perquè aquests també saben que els bons lectors de les biblioteques són també els millors clients de les llibreries. I és per això que els autors haurien de començar a manifestar-se.

A Internet molts documents i programes presenten el text «(c) Copyleft». Aquesta expressió, inventada per Richard Stallman, indica que l'autor o autors concedeixen quatre llibertats distintes als usuaris: les llibertats d'usar, redistribuir, modificar i redistribuir les millores de l'obra. Sense arribar a aquests nivells de permissivitat, potser fóra bo que els autors sensibilitzats es manifestessin públicament a favor del lliure accés i el préstec a través de les biblioteques de titularitat pública. En la menció habitual del (c) Copyright seria apropiat fer constar un nihil obstat a aquestes activitats.

Una producció de [Partal, Maresma & Associats](#). 1995 (La Infopista) - 2000
Posa [VilaWeb](#) a la teva pàgina. Control d'audiència per [QJD](#).